

PROGRAM

CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ
„PATRIMONIUL CULTURAL DE IERI – IMPLICAȚII
ÎN DEZVOLTAREA SOCIETĂȚII DURABILE DE MÂINE”
Chișinău, 28-29 septembrie 2021, ediția a IV-a
desfășurată în contextul Zilelor Europene ale Patrimoniului
și dedicată aniversării a 75-a de la fondarea Universității de Stat din Moldova

ORGANIZATORI ȘI PARTENERI

Ministerul Educației și Cercetării
Universitatea de Stat din Moldova
Academia de Științe a Moldovei, Secția științe sociale, economice, umanistice și arte
Centrul Mitropolitan de Cercetări T.A.B.O.R., Iași, România
Biblioteca Națională a Republicii Moldova
Primăria orașului Buzău, România
Institutul European pentru Cercetări Multidisciplinare, Buzău
Institutul de Etnologie al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei, Lvov

28 septembrie, ora 10.00, Ședința în plen

Moderatori: dr. Igor ȘAROV, rector USM, dr. hab. Liliana CONDRATICOVA

09.30-10.00: înregistrarea participanților

10.00: deschiderea conferinței

Mesaje de salut din partea organizatorilor

dr. Adriana CAZACU, Secretar de Stat, Ministerul Educației și Cercetării

acad. Ion TIGHINEANU, președinte al Academiei de Științe a Moldovei

dr. Igor ȘAROV, rector al Universității de Stat din Moldova

dr. habilitat Nicoleta VORNICU, director al Centrului Mitropolitan de Cercetări
T.A.B.O.R. (Iași, România)

Valentina VOLONTIR, șef al Direcției Cultură a municipiului Chișinău

dr., comandor Marius-Adrian NICOARĂ, director al Institutului European pentru
Cercetări Multidisciplinare (Buzău, România)

dr. Olena FEDORCIUK, Institutul de Etnologie al Academiei Naționale de Științe
a Ucrainei (Lvov)

Elena PINTILEI, director al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova

dr. hab. Aliona GRATI, director al proiectului „Cultura promovării imaginii orașelor
din Republica Moldova prin intermediul artei și mitopoeticii”

Prezentarea filmului documentar *Artistul plastic Gheorghe Vrabie: contribuții la formarea identității simbolice a Chișinăului*

Elena MUSTEAȚĂ, cercetător științific (USM), critic de artă și Silviu ANDRIEȘ-TABAC, doctor în istorie, heraldist de stat al Republicii Moldova, șef al Cabinetului de heraldică din cadrul Aparatului Președintelui Republicii Moldova

Igor ȘAROV, dr. în istorie, Rector, USM, *Universitatea de Stat din Moldova – 75 de ani de performanță*

Mariana ŞLAPAC, mem. cor., dr. hab. în studiul artelor (USM); Alla CEASTINA, dr. în studiul artelor și culturologie (USM), **Repere în arhitectura Republicii Moldova**

Aurelia HANGANU, dr. hab. în filologie (USM), **Limba de stat și știința limbii în Republica Moldova**

Aliona GRATI, dr. hab. în filologie (USM), **Trei decenii de literatură în Republica Moldova**

Viorel MIRON, dr. în economie (Asociația de Dezvoltare a Turismului în Moldova), Marina MIRON, dr. în istorie (Asociația de Dezvoltare a Turismului în Moldova/USM), **Realizări și perspective în dezvoltarea destinațiilor turistice din Republica Moldova**

Natalia PROCOP, dr. în studiul artelor și culturologie (USM/AŞM), **Tendențele evoluției artelor plastice din Republica Moldova**

Valeria SURUCEANU, Muzeul de Istorie al Orașului Chișinău, cercetător științific (USM), **Dezvoltarea muzeelor în Republica Moldova**

Liliana CONDRATICOVA, dr. hab. în studiul artelor și culturologie, dr. hab. în istorie (USM/AŞM), **Patrimoniul cultural din Republica Moldova între nepăsare și valorizare**

29 septembrie 2021, ora 10.00

**Secțiunea PATRIMONIUL ARHIVISTIC:
SALVGARDARE, VALORIFICARE, MANAGEMENT**

Moderatori: dr. Cristina Gherasim, Elena Frumosu

Elena FRUMOSU, drd. (USM), **Unele considerații privitoare la componența și conținutul Fondului Arhivistic al Republicii Moldova**

Petru VICOL, drd. (USM), director Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală (MNEIN), **Aspecte privind primele transferuri ale dosarelor din depozitele speciale ale SIS și MAI în depozitul Arhivei Naționale a Republicii Moldova**

Valentin CONSTANTINOV (Institutul de Istorie), **Noi metode de investigații și digitizare a resurselor arhivistice**

Larisa SVETLICINĂI (Agenția Națională a Arhivelor Republicii Moldova), **Documente medievale române și slavo-române depozitate în Biblioteca Publică M. E. Saltâkov-Şcedrin din Sankt Petersburg**

Teodor CANDU, dr. în istorie, vice-director MNEIN, **Fonduri și materiale documentare privitoare la viața cotidiană și de familie din cadrul Direcției Generale a Arhivei Naționale**

Ion GUMENĂI, dr. hab. în istorie (Institutul de Istorie), **Documente și fonduri privitoare la viața confesională în Basarabia sub ruși**

Tudor CIOBANU, cerc. șt. (Institutul de Istorie), **Politica de selectare a personalului Arhivelor Statului Chișinău**

Cristina GHERASIM, dr. istorie (USM/Institutul de Istorie), **Viața cotidiană a nobilimii basarabene în secolul al XIX-lea în documentele de arhivă**

Aurelia FELEA, dr. în istorie (Agenția Națională a Arhivelor Republicii Moldova), **Precizări documentare privind un proiect editorial nefinalizat din anii '30 ai secolului trecut: „Dicționarul enciclopedic al Basarabiei” de Manuil Poleac și Victor Adiașevici**

Eugen CERNENCHI, cerc. șt. (Institutul de Istorie), **Fonduri din Arhiva Istorică de Stat a Ucrainei, Kiev privitoare la relațiile moldo-ucrainene în secolul al XVIII-lea**

Sergiu DEMERJI, profesor de istorie, Chișinău, **Registrele de Spovedanie din secolul al XIX-lea, patrimoniu istorico-arhivistic. Cazul Registrului de Spovedanie din localitatea Sângera**

29 septembrie 2021, ora 10.00

**Secțiunea PATRIMONIUL ISTORIC ȘI ARHEOLOGIC:
PROBLEME ȘI SOLUȚII**

Moderatori: dr. hab., prof. univ. Valentin Tomuleț, dr. Ion Xenofontov

Valentin TOMULEȚ, dr. hab. în istorie, prof. univ. (USM), *Dosarele familiilor nobiliare din Basarabia – sursă importantă de patrimoniu documentar (în baza dosarului familiei Tomuleț)*

Ion MOȘNEGUȚU, drd. (USM), *Rolul spiritual și social al Icoanei Făcătoare de Minuni a Maicii Domnului de Hârbovăț*

Marius-Adrian NICOARĂ, dr. în istorie (Buzău), Dumitru SCOROȘANU, *Blocurile de calcar și sarea lui Buzău, două rezervații naturale ale plaiului Pârscovului din ținutul Buzăului, România*

Ludmila D. COJOCARU, dr. în istorie (USM), *Deportările staliniste din RSS Moldovenească, în memoria comunităților locale: locuri și spații comemorative*

Anatol PETRENCU, dr. hab. în istorie, prof. univ. (USM), *Deportarea Primarilor din nordul RSSM (anul 1941)*

Ion XENOFONTOV, dr. în istorie (USM), *Mănăstirea Japca: trecut și prezent*

Viorel GHEORGHE, dr. în istorie, Comisia de Istorie a Orașelor din România (Buzău), *Schița de sistematizare a orașului Buzău din 1949, un prim pas în mutilarea acestuia de către regimul comunist*

Svitlana BILIAIEVA, dr. hab. of historical sciences of the Institute of archaeology National Academy of sciences of Ukraine, *The cultural heritage of north Black Sea area in the context of east european campaigns of the Ottoman Empire*

Senica ȚURCANU, dr. în istorie, Muzeul de Istorie a Moldovei, Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași, *Identități masculine în Chalcoliticul Europei sud-estice: o perspectivă a mileniului III. Studiu de caz complexul cultural Cucuteni-Tripolie*

Vitalie SOCHIRCĂ, dr. în geografie (USM); Tatiana NAGACEVSCHI, dr. în biologie (USM); Sergiu MATVEEV, dr. în istorie (USM); Vlad VORNIC, dr. în istorie (Agenția Națională Arheologică), *Aspecte privind investigațiile interdisciplinare la situl arheologic Lipoveni-La Nisipărie (raionul Cimișlia)*

Ghenadie SÎRBU, dr. în istorie (AȘM/USM); Livia SÎRBU, cercetător științific (USM), *O scurtă secvență a cercetărilor arheologice întreprinse în Republica Moldova, pe durata celor 30 de ani de independență*

Svetlana ILVIȚCHI, dr. hab. în arhitectură, prof. univ., Universitatea de Stat pentru Amenajarea Teritoriului (Moscova), *Omagiu la 90 de ani profesorului universitar și savantului genetician Valeriu Movileanu-Ilvițchi de la Facultatea de Biologie a Universității de Stat din Chișinău*

29 septembrie 2021, ora 10.00

**Secțiunea PATRIMONIUL ARTISTIC ÎN CONTEXT NAȚIONAL
ȘI INTERNAȚIONAL. PATRIMONIUL ETNOLOGIC:
DE LA NECUNOAȘTERE LA VALORIZARE CULTURALĂ**

Moderatori: dr. Alla Ceastina, dr. Victoria Rocaciuc

Iraida CIOBANU, dr. în studiul artelor și culturologie (UPS „Ion Creangă”), *Natura statică și mediul ambiental*

Sidonia-Elena TEODORESCU, dr. în arhitectură (București), *Evocare arhitect inginer Grigore P. Cerkez (1850–1927)*

Elena PINTILEI, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, ***Tradiții și obiceiuri pascale românești în sudul Basarabiei istorice (regiunea Odesa, Ucraina)***

Olena FEDORCHUK, PhD in Art History (Senior Researcher at the Historical Ethnology Department of the Ethnology Institute National Academy of Sciences of Ukraine), ***Prague collection of Ukrainian beaded jewelry***

Larisa NOROC, dr. în istorie (UPS „Ion Creangă”), ***Consiliul Europei – direcții și activități de salvagardare a patrimoniului***

Victoria ROCACIUC, dr. în studiul artelor (IPC), ***De la realism socialist spre artă actuală: 90 de ani de la nașterea artistului plastic Ghennadii Zikov (1931–2013)***

Yuri PISMAK, Associate Professor of the Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture (Odessa, Ukraine), ***Художник Иван Ковшаров (страницы творческой биографии)***

Tatiana BUJOREAN, drd. (USM), lector universitar (AMTAP), ***Evoluția vestimentației citadine din Basarabia în primele patru decenii ale secolului al XX-lea***

Олена КОЗАКЕВИЧ, кандидат искусствоведения (Институт народоведения Национальной академии наук Украины, Львов), ***Женские профессиональные школы рукоделия в Галичине конца XIX – первой трети XX века: зарубежный опыт***

Людмила ГЕРУС, кандидат искусствоведения (Институт народоведения Национальной академии наук Украины, Львов), ***Традиционные хлебные изделия украинцев в обрядности Масницы***

Marina CERCAȘIN, drd. (USM), muzeograf Muzeul de Istorie a Orașului Chișinău, ***Ansamblul vestimentar nupțial – obiect al cercetării istorico-etnografice***

Alina TOCARCIUC, drd. (USM), lector universitar (UTM), ***Considerații privind tipologia textilelor tradiționale de interior din Moldova***

Ana ISCHIMJI, drd. (USM), lector universitar (UTM), ***Cingătorile din piele pentru bărbați – podoabele artei populare moldovenești***

Liliana PLATON, dr. în studiul artelor și culturologie (UTM), ***Designul interior în restaurarea patrimoniului național***

Vladimir EPUREAN, lector universitar (UTM), ***Despre Adobe Illustrator***

Вячеслав СТЕПАНОВ, доктор хабилитат истории, профессор, ведущий научный сотрудник Института славяноведения РАН (Российская Федерация); Диана НИКОГЛО, доктор истории (ИКН), ***Один из основоположников загазоведения в России. Вклад В. А. Мошкова в историографию***

Pavel GAMURARI, doctor în arte (AMTAP), ***Asimilarea poeziei românești în muzica contemporană: lieduri și miniaturi corale pe versuri de M. Eminescu și a poezilor din secolul al XIX-lea***

Zinaida BRÎNZILĂ-COȘLEȚ, drd. (AMTAP), ***Repertoriul orchestrei Fluieraș – factor definitoriu în activitatea lui Serghei Lunchevici în calitate de dirijor și conducător artistic al colectivului***

Наталья ДЖАЛИЛОВА, старший преподаватель, Государственный университет «Мунзур», г. Тунджели (Турция), ***Драматургические и исполнительские особенности Трио «Ино-1» Владимира Ротару***

Наталья БЛЫНДУ, докторант, Академия музыки, театра и изобразительных искусств, ***Архивные материалы о хоровой капелле Дойна как документальная основа для воссоздания истории творческого коллектива***

28 septembrie 2021, ora 14.00

**Secțiunea CONSERVAREA ȘI RESTAURAREA PATRIMONIULUI
CULTURAL – EXPERIENȚĂ ȘI BUNE PRACTICI**

Moderator: dr. hab. Nicoleta Vornicu

Nicoleta VORNICU, doctor habilitat în arte vizuale, Centrul Mitropolitan de Cercetări T.A.B.O.R. (Iași); Cristina BIBIRE, doctor în biochimie, CS II, Centrul Mitropolitan de Cercetări T.A.B.O.R. (Iași), ***Analiza și autentificarea monedelor românești din secolele XIX–XX emise de regele Carol I***

Ana Maria ANDREI, restaurator; Lăcrămioara STRATULAT, dr. în istorie; dr. Maria GEBA, dr. în chimie, CȘ I; Oana Mihaela CĂPĂȚÎNĂ, restaurator, Complexul Muzeal Național „Moldova” (Iași, România), ***Cercetarea unor artefacte pe suport proteic și celulozic***

Elena BERCU, dr. în chimie, Centrul de Conservare și Restaurare „Resurrectio”, Mitropolia Moldovei și Bucovinei (Iași); Mina MOSNEAGU, dr. în biologie, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, ***Cercetarea, conservarea și restaurarea icoanei „Încoronarea Maicii Domnului” (1770) de la Muzeul Mitropolitan din Iași***

Oana Mihaela CĂPĂȚÎNĂ, restaurator; Lăcrămioara STRATULAT, dr. în istorie; Maria GEBA, dr. în chimie CȘ I; Ana Maria ANDREI, restaurator, Complexul Muzeal Național „Moldova” (Iași, România), ***Studiu analitic asupra unor documente de arhivă***

Elena ARDELEAN, lector universitar, doctor în inginerie chimică, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea „Al. I. Cuza” (Iași), ***Colecțiile de carte veche bisericească în era digitală***

Elena PLOȘNIȚA, dr. hab. în istorie (Muzeul Național de Istorie a Moldovei), ***Patrimoniul. Patrimonializarea moștenirii culturale memoriale***

Mihai-Alex OLTEANU, muzeograf, Muzeul Mitropolitan Iași, ***Obiecte din patrimoniul Muzeului Mitropolitan Iași datate în perioada păstoririi Sfântului Ierarh Iosif cel Milostiv***

Cristina Maria CÎMPIANU, drd. Universitatea „Ștefan cel Mare” (Suceava), expert restaurator carte, document, ***Harta moșiei Boțești (1876). Restaurare-conservare***

29 septembrie 2021, ora 10.00

Secțiunea STUDIUL FILOLOGICE ȘI LITERARE

Moderator: dr. Diana Dementieva

Elisaveta IOVU, dr. în filologie (USM), I. P. Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, Strășeni, ***Imaginea orașului Cahul în însemnările de călătorie străine: Scheia din Ținutul Cărligătura***

Diana DEMENTIEVA, dr. în filologie (USM), ***Teorii ale lecturii și teorii ale receptării: două constante ale metateoriei lecturii***

Rodica GOTCA, drd. (USM), ***Fenomenul literar ergodic – de la antiliteratură la canon***
Mihaela ENI, drd. (USM), ***Segmentarea comunicativă în discursul academic***

Lidia Carmen PIRCĂ, prof. dr., Colegiul Național „Octavian Goga” (Sibiu), ***Ion Barbu. Lirismul modern încifrat***

Ana BANTOȘ, dr. hab. în filologie (Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți), ***Regăsirea de sine în literatura română din Republica Moldova: flux și reflux. Pactul scriitorului cu cititorul***

Flori BĂLĂNESCU, cercetător științific III la Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, Academia Română, ***Paul Goma – între spiritul timpului și spiritul locului***

Doina BACIU, drd. (USM), ***Aplicațiile Google – elemente ale e-poeziei***